

SAĞLIKLI ŞEHİRLER EN İYİ UYGULAMA YARIŞMASI 2026 YARIŞMA ŐARTNAMESİ

YARIŐMANIN AMACI

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği (SKB), Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) küresel olarak baŐlattıđı Sağlıklı Şehirler Hareketi'nin Türkiye'deki yasal temsilcisi ve uygulayıcısı olarak 2004 yılında kurulmuŐtur. DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın bir üyesi olan Birlik, yerel yönetimlerin sosyal, ekonomik ve politik gündeminde sağlığı ön plana çıkarmaya yönelik amaçları doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yerel düzeyde halk sağlığı için güçlü bir lobi oluŐturmayı hedefleyen Sağlıklı Şehirler Projesi rehberliğinde yerel yönetimleri bir araya getiren Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, 153 üye belediyesiyle “Herkes İçin Sağlık” prensibi çerçevesinde kent sağlığını iyileştirmek için çalışmaktadır.

Birliğin misyonu yerel yönetim ilkeleri çerçevesinde üye belediyeler arasında tüm politikalarda sağlığı en üste taŐıtmaktır. Bu misyon doğrultusunda düzenlenen eğitim ve konferanslarla, yayınlarla üye belediyeler arasında iş birliği ve deneyim alışverişini sağlayan Birlik, başarılı ve sağlıklı Şehir projelerinin üretilmesini özendirmek amacıyla her yıl “Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması” düzenlemektedir.

YARIŐMANIN KONUSU

Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması üyeler arasında bilgi ve paylaŐımı arttırarak alanında nitelikli örneklerin ortaya çıkarılmasını desteklemektedir. 2026 yılında 16. kez düzenlenecek olan Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması'nda DSÖ Sağlıklı Şehirler Projesi çerçevesinde, Birliğe üye belediyeler tarafından sürdürülen projeler “**Toplumsal EŞitliğe ve Bağlılığa Katkı**”, “**Kültür, Sanat ve Spor Aktiviteleri**”, “**Yüksek Yaşam Kalitesi**”, “**Çevre ve Sağlık**”, “**Akıllı Şehir**”, “**Dirençli / Dayanıklı Toplum**”, “**Enerji Verimliliği ve İklim DeđiŐikliđine Uyum**” olmak üzere 7 ayrı kategoride değerlendirilecektir.

PROJELERİN DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

- Projenin uygulanmaya başlamış olması veya 2024-2026 yılları arasında tamamlanmış olması (Başvuru yapan belediye tarafından projenin hangi yılda başladığı, hangi yılda bittiği, uygulamada olduğuna dair Belediye Başkanı imzalı olarak üst yazı şeklinde dosyaya konulması gerekmektedir.)
- Araştırma sonucu elde edilmiş olması, üniversiteler ve belediyelerin kendi bünyelerindeki AR-GE departmanları ile çalışarak bu projeleri sonuçlandırmaları ya da etaplayarak devam ettirmeleri; çok paydaşlı ve geniş bir çevre ile ilişkili olması, sosyal, ekonomik, çevresel alanlardaki tüm boyutları birleştirebilmesi ve yeni ortaklıkları devreye sokması
- Tüm Politikalarda “Herkes için Sağlık” konusuna özel bir önem vermesi, kent sağlığının geliştirilmesine katkıda bulunması ve ‘Sağlıklı Şehir İlkeleri’ doğrultusunda hazırlanması
- Şehrin mevcut ihtiyaç ve beklentilerine öncelik vermesi
- Projenin BM2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına katkısının belirtilmesi
- Projenin ‘Tek Sağlık’ ilkelerine uyumunun belirtilmesi
- İklim değişikliğinin şehir üzerindeki etkilerini göz önünde bulundurması
- Yenilikçi olması
- Yüksek etki potansiyeline sahip olması, katma değer yaratması ve kanıtlanabilmesi
- Süreçte toplum katılımıcılığının benimsemesi
- Özgün olması

PROJELERİN DEĞERLENDİRME USULLERİ

- İki etaplı değerlendirme ve eleme olacaktır. İlk etapta, kategorisinde uzman 2 jüri üyesi tarafından ön elemelerde en fazla 5 (beş) adet proje final jüride değerlendirilmek üzere önerilecektir.
- Final jüride, jürinin tam katılımıyla nihai sonuç belirlenecektir.
- Projeler, değerlendirme kriterleri doğrultusunda puanlama sistemine göre değerlendirilecektir. Bu çerçevede en düşük puan 1, en yüksek puan 5 olacaktır.

BAŞVURU KATEGORİLERİ

Toplumsal Eşitliğe ve Bağlılığa Katkı

Dezavantajlı gruplar için daha iyi çevreler geliştirmek, göçmenler için uygulamalar ve sosyal bütünleşmeyi sağlamak, yaş dostu şehirler, sağlıklı yaşlanma, aktif vatandaşlık, sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler, sağlık bilinci, gençlerin, yaşlıların ve dezavantajlı grupların sorunlarına duyarlılık, kentsel çevre sorunlarının sürdürülebilir çözümüne ilişkin uygulamaları içerir.

Ayrıca, bulaşıcı olmayan hastalıkların önlenmesi, yerel sağlık sistemleri, bağımlılık ile mücadele, aktif yaşam, sağlıklı ortamlar, sağlıklı gıda ve beslenme, esenlik ve refahı artıran uygulamalar da bu kategoriye dahildir. Bunun yanı sıra, sosyal eşitsizliklerin azaltılması, erişilebilir ve kapsayıcı kentlerin oluşturulması, toplumsal uyumun desteklenmesi, sağlık okuryazarlığının artırılması, hava kirliliğinin azaltılması, sigarasız yaşam alanları oluşturulması, madde bağımlılığıyla mücadele, fiziksel hareketliliğin teşvik edilmesi, sağlıklı ve güvenli yaşam alanlarının oluşturulması, sürdürülebilir gıda sistemlerinin geliştirilmesi ve dengeli beslenme alışkanlıklarının yaygınlaştırılması da bu çerçevede değerlendirilir.

Bunlara ek olarak, toplumsal şiddetin önlenmesi, topluluk dayanışmasının güçlendirilmesi, gönüllülüğün teşvik edilmesi, barınma güvencesinin sağlanması, evsizlikle mücadele, adalet sistemine duyulan güvenin artırılması, dijital olanaklara erişimin yaygınlaştırılması, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılımın desteklenmesi, sportif faaliyetlerin teşvik edilmesi, sağlıklı ekosistemlerin korunması ve aktif küresel vatandaşlık da bu kapsamda yer almaktadır.

Kültür, Sanat ve Spor Aktiviteleri

Sanatsal ve kültürel etkinliklere erişim ve katılımın artırılması, kütüphane, müze, opera, sanat galerisi ve festival sayı ve niteliklerinin artırılması, bireylerin entelektüel gelişimini desteklerken, toplumsal bağları güçlendiren unsurlar arasındadır.

Sportif faaliyetlere katılımın artırılması, kültürel miras koleksiyonlarının profesyonel standartlara uygun olarak korunması, kültürel mirasımıza sahip çıkılması, sağlıklı ekosistemlerin korunması, aktif küresel vatandaşlık bilincinin yaygınlaştırılması da bu çerçevede değerlendirilmektedir.

Bunun yanı sıra, sağlıklı bir yaşam kültürünün benimsenmesi, yetişkinler için sağlıklı yaşam alışkanlıklarının teşvik edilmesi, gençlerin doğru becerileri edinmesi ve eğitim sürecinde gerekli yaşam becerilerine sahip olmalarının desteklenmesi, topluluk anlayışının geliştirilmesi, gönüllülüğün teşvik edilmesi, yaşanan yerden duyulan memnuniyetin artırılması bu kapsamda ele alınır.

Yüksek Yaşam Kalitesi

Ekonomik ve sosyal kalkınmayı destekleyen birçok faktör müreffeh toplumlar için kritik rol oynamaktadır. Bireylerin istihdama katılımı, nitelikli yetişkinlerin iş gücündeki varlığı, üretkenliğin artırılması ve harcanabilir hane gelirinin yükseltilmesi ekonomik refahın temel taşları arasındadır. Yaratıcı işletmelerin desteklenmesi, yenilikçi girişimlerin teşvik edilmesi ve bilgi yoğun sektörlerdeki istihdamın artırılması alanındaki sürdürülebilir kalkınmayı güçlendiren iyi örnekler bu kategoriye dahildir.

Ayrıca, ekonomik adaletin sağlanması ve sosyal refahın sağlanmasında yoksulluk ve materyal yoksunluk içinde yaşayan bireylerin topluma kazandırılması, eğitimde, istihdamda ve öğrenimde olmayanların (NEET) desteklenmesi gibi konular büyük önem taşımaktadır. Barınma maliyetlerinin kontrol altında tutulması, evsizliğin azaltılması, dijital olanaklara erişimin genişletilmesi gibi faktörler de modern ve müreffeh bir toplumun inşasında önemli rol oynayan diğer unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

Çevre ve Sağlık

Yüzey/yeraltı suyu, deniz, hava, toprak, gürültü, görüntü, ışık kirliliği ile mücadele etmek, sürdürülebilir çevre yönetimi uygulamalarını hayata geçirmek, sıfır atık çalışmaları yapmak, katı atık ve su kirliliğini önleyen, geri dönüşüm ve yeniden kullanım olanaklarını araştıran uygulamalar geliştirmek ve yaşanabilir kentsel çevreler oluşturmak bu kapsamda ele alınır.

Su baskını risklerini azaltmaya yönelik altyapı yatırımları yapmak, evlerde enerji verimliliğini artıracak uygulamaları teşvik etmek, su kalitesini koruma ve iyileştirme çalışmaları yürütmek, sağlıklı ekosistemleri destekleyen politikaları hayata geçirmek bu kategoride yer almaktadır.

Ayrıca, sokakta yaşayan hayvanların refahına uygun bakım ve rehabilitasyonunu sağlamak, biyoçeşitliliğin korunmasına yönelik politikalar geliştirmek, yeşil alanları ve altyapısını artırmak, ekosistemi koruma uygulamalarını yaygınlaştırmak, hava kalitesini iyileştirmek, geri dönüştürülmemiş atık miktarını azaltmaya yönelik çözümler üretmek sağlıklı kent yaşamının temel unsurları arasındadır.

Sağlıklı yaşam beklentisini artırmak, sağlıklı bebeklerin gelişimini destekleyen programlar oluşturmak, yetişkinler için sağlıklı yaşam tarzlarını teşvik etmek, güvende hissetmeyi sağlayan kent politikaları geliştirmek, topluluk anlayışını güçlendirmek, zihinsel iyiliği destekleyen çevresel ve sosyal düzenlemeler yapmak, yalnızlıkla mücadele eden sosyal projeler üretmek de bu çerçevede değerlendirilir.

Akıllı Şehir

Akıllı şehirler, çevreye uyumlu fiziksel, dijital ve insan sistemleri ile kişilerin yaşam kalitesini artıran; modern, rekabetçi, fonksiyonel ve sürdürülebilir bir gelecek sunan; ileri yaşamsal teknolojiler ile desteklenmiş şehirlerdir. Akıllı şehir uygulamalarında yenilikçi yaklaşımların başarı faktörleri arasında çoğunlukla ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Kurumların şehir teknolojileri konusundaki gelişmeleri yakından takip ederek adapte etmesi, sağlıklı şehirler için inovatif kentsel teknolojiler kullanması, inovatif tarımsal üretim, değişim ve yenilik yönetimi gibi konulara önem vermesi büyük bir gerekliliktir.

Akıllı şehirler, büyük veri ve yapay zeka destekli analizlerle karar alma süreçlerini hızlandırarak daha güvenli ve erişilebilir kentler oluşturur. Trafik yönetiminden çevresel izleme sistemlerine, sağlık ve afet yönetimi çözümlerinden dijital katılım mekanizmalarına kadar geniş bir yelpazede teknolojik altyapıyı kullanarak kentlilerin günlük yaşamını kolaylaştırır. Çevreye duyarlı mobilite çözümleri, yenilenebilir enerji destekli kent altyapıları ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda geliştirilen akıllı uygulamalar, şehirlerin uzun vadeli dayanıklılığını artırır. Akıllı kentleşme anlayışı, katılımcı yönetim modelleriyle bütünleşerek vatandaşların kent yönetimine aktif katılımını teşvik eder ve kentlerin daha dirençli, yaşanabilir ve sürdürülebilir bir geleceğe ulaşmasına katkı sağlar.

Dirençli / Dayanıklı Toplum

Sağlıklı ve dirençli şehirlere dönüşmek isteyen yerel yönetimlerin, sağlık temasını tüm sektörlere adapte ederek yeni politika ve uygulama süreçlerini gözden geçirmesi gerekmektedir. Afetlerin ve krizlerin etkisini arttırdığı günümüzde başta deprem olmak üzere yangın, sel gibi doğal afetlere karşı krizlere duyarlı çevik bir yerel yönetim anlayışının geliştirilmesi esastır.

Bu doğrultuda, afet yönetimi kapsamında; altyapı ve lojistik, koordinasyon ve iletişim, teknoloji ve veri yönetimi, insani yardım ve acil müdahale konularında plan, proje ve uygulamalar geliştirmek önemlidir. Ayrıca, ulaşım, gıda ve çevre projelerinde satın alma politikalarının gözden geçirilmesi, sağlık ve çevreye zarar veren sanayi alanlarının denetlenmesi, kültürel mirasımızı korumak için hazırlıklı olma, risk azaltma ve acil durum müdahalesini geliştirme, belediye hizmetlerinin acil müdahaleye duyarlı hale getirilmesi, afet gönüllü sistemi kurma büyük önem taşımaktadır. Afetlere yönelik sağlık etki değerlendirmesi, tüm yatırım ve hizmet süreçlerinde temel bir kriter olarak benimsenmelidir.

Enerji Verimliliği ve İklim Değişikliğine Uyum

İklim dostu şehir, sağlıklı ve sürdürülebilir kentsel gelişimi destekleyen ulaşım, barınma, kentsel ve kırsal dönüşüm, yeşil altyapı ve doğa-tabanlı çözümleri içeren planlama anlayışını benimser. Ekolojik mimarlık (düşük karbonlu yapı malzemesi, enerji verimliliği yüksek, çevreci ve geri dönüşümlü malzemeler kullanılan yapılar), enerji temini, yenilenebilir enerji teşvikli uygulamalar, karbon salınımını azaltma çalışmaları ve iklim değişimine karşı işbirlikleri geliştirme gibi konular bu kategoriye dahildir.

İklim ve sağlık odaklı planlama, sağlığı ve refahı artıran kentsel mekânlar tasarlamaktır. Kent yaşamı, fiziksel ve yapay çevre ile desteğe erişim yoluyla sağlığı etkiler. Fiziksel aktiviteyi teşvik eden, yaşlı nüfus ve engellilerin hareketliliğini artıran kentsel planlama çalışmaları hayati öneme sahiptir. Uygun yoğunlukta ve mekânlar arası güçlü bağlantılara sahip yerleşimler tasarlamak, sosyal olarak daha kapsayıcı kentsel ortamlar yaratmak, kaynakların daha az tüketildiği, uyum ve direnci yüksek insan yerleşimleri oluşturmak, sağlığın ve sağlıktaki eşitliğin ortaya çıkmasına zemin hazırlar. Kentsel ve kamusal alanlarda dönüşüm, meydanlar, açık alanlar ve bölgelerin tasarım ve uygulamaları, kente içme ve kullanma suyu sağlayan su havzalarının korunması, otopark yönetimi, bisiklet ve yaya yolları uygulamaları, arazi kullanımı, kentsel mobilite ve koruma konusundaki iyi örnekler bu kategoriye dahildir.

İklim değişikliğine uyum sağlamak amacıyla yürütölen projeler, küresel ayak izini azaltma, seragazi salımlarını düşürme, küresel mal ve hizmetlerden kaynaklanan karbon emisyonlarını azaltma gibi sürdürülebilir çözümleri içermelidir.

Bununla birlikte, evlerde, kamu yapılarında ve kamusal açık alanlarda enerji verimliliğini artıran politikalar geliştirmek, biyoçeşitliliği destekleyen kent düzenlemeleri yapmak, halk sağlığı için erken uyarı sistemleri kurmak, mahalle düzeyinde iklim dostu faaliyetleri teşvik etmek ve farkındalık artırıcı eğitim programları uygulamak iklim uyumu sürecinin önemli unsurlarıdır. Ayrıca, yaya, bisikletli veya toplu taşıma kullanımını teşvik eden sürdürülebilir ulaşım politikaları geliştirmek de bu kategoride değerlendirilmektedir.

JÜRİ ÜYELERİ (İsme göre alfabetik)

Prof. Dr. Başak Aydem ÇİFTÇİOĞLU

Bursa Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Burcu ZEYBEK

İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü Reklam Ana Bilim Dalı

Prof. Dr. Ebru YALÇIN

Bursa Uludağ Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları AD Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Funda BARBAROS

Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü

Prof. Dr. Gül SAYAN ATANUR

Bursa Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanı, Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Başkanı

Prof. Dr. Hülya YÜKSEL

İzmir Demokrasi Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

Prof. Dr. İskender GÜLLE

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniv. Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Hidrobiyoloji A.D.

Prof. Dr. Koray VELİBEYOĞLU

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

Prof. Dr. Kültegin ÖGEL

İstanbul Kent Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Psikoloji Bölümü

Prof. Dr. Seda KUNDAK

İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü

Doç. Dr. Şuay Nilhan AÇIKALIN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü

Prof. Dr. Tülin VURAL ARSLAN

Bursa Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Dekanı

Prof. Dr. Yusuf KURUCU

Ege Üniversitesi Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü

RAPORTÖRLER

Ceren ÜNSEVER

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği – Üye ilişkilerinden sorumlu uzman

Yunus İhsan ŞAHİN

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği – Ekonomist

KATILMA ŞARTLARI

Birlik Başkanlığını yürütmesi sebebiyle İzmir Büyükşehir Belediyesi dışındaki tüm üye belediyeler en iyi uygulama yarışması için başvurabileceklerdir. Değerlendirmeler büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri, büyükşehir içinde ilçe belediyeleri, il içinde ilçe belediyeleri arasında yapılacaktır. **Belediyeler kategoriler toplamında en fazla 3 proje ile başvurabilirler.** Geçmiş yıllarda yapılan başvurularla aynı olan veya 2024 yılı öncesinden bu yana devam eden projeler değerlendirmeye alınmayacaktır.

YARIŞMA BAŞVURU SÜRESİ VE TAKVİMİ

Yarışma Duyurusu: Nisan 2026

Son Başvuru Tarihi: 26 Haziran 2026 / Saat 16:00

Jüri Değerlendirme Toplantısı: Yarışma başvuruları bittikten sonra İdare tarafından belirlenecektir.

Ödül Töreni: Türkiye Sağlıkli Kentler Birliği 46. Olağan Meclis Toplantısı, Ekim 2026

PROJELERİN TESLİM GÜNÜ, YERİ VE ŞARTLARI

Projeler elektronik olarak en geç 26 Haziran 2026 Cuma günü saat 16.00'ya kadar **yarisma@skb.gov.tr** adresine e-posta ortamında gönderilecektir. Gönderilen projelerin e-posta boyutunu aşması durumunda web ortamında yer alan depolama araçlarının indirme linklerini gönderebilirler. (Wetransfer, Google drive vb.) **26 Haziran 2026 günü saat 16.00'dan sonra gelen projeler değerlendirmeye alınmayacaktır.**

PROJELERİN SERGİLENMESİ

Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasında **ödüle layık görülen projeler** Ekim 2026'da gerçekleşecek olan Türkiye Sağlıkli Kentler Birliği 46. Olağan Meclis Toplantısında sergilenecektir. Ayrıca yarışmaya katılan tüm projeler kitap haline getirilerek dijital ortamda web sayfamızda yayınlanacaktır.

YARIŞMA ÖDÜLLERİ

7 Kategoride (Toplumsal Eşitliğe ve Bağlılığa Katkı, Kültür Sanat ve Spor Aktiviteleri, Yüksek Yaşam Kalitesi, Çevre ve Sağlık, Akıllı Şehir, Dirençli/Dayanıklı Toplum, Enerji Verimliliği ve İklim Değişikliğine Uyum) ödüle layık görülen büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyeleri, il belediyeleri, il içinde ilçe belediyeleri ölçeğinde ayrıştırılarak her birine ödül verilecektir. **Her belediyeye en fazla bir ödül verilebilecektir. Herhangi bir ödül kategorisinde ödül almış bir belediyeye ikinci ödül verilmeyecektir. Yarışma jürisi, değerlendirme süreci sonunda uygun görmesi halinde, şartnamede yer alan ödüllere ek olarak özel ödül(ler) takdir edebilir.**

PROJELERİN SUNUM ŞEKLİ VE RAPORLAMA

Proje Başvuru Formatı:

Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışmasına başvuru yapacak üye belediyelerimiz, <https://www.skb.gov.tr/2026-sağlikli-sehirler-en-iyi-uygulama-yarismasi-basvurulari-basladi> adresinde yer alan başvuru formunu eksiksiz olarak doldurarak yarisma@skb.gov.tr adresine Word ortamında gönderilecektir. Projeye ilgili görseller, baskıya uygun olarak, orijinal formatında (word dosyasından ayrı olarak) yüksek çözünürlükte jpeg, tiff veya png formatında en fazla 7 tane olacak şekilde teslim edilmelidir.

Proje Afişi:

Yarışma projelerine ilişkin afiş tasarımları, ekli format çerçevesinde, 70cm*100cm ölçülerinde, baskıya uygun yüksek çözünürlüklü görseller ve açıklamalar içeren JPEG, TIFF veya PDF formatında, **yalnızca dijital ortamda teslim edilmelidir**. Değerlendirme sonucunda ödüle layık görülen projelerin afişleri için Sağlıklı Kentler Birliği grafik tasarım ekibi tarafından iletişime geçilecek; sergilenecek afişlerin basımı Birlik tarafından gerçekleştirilecektir.

BAŞVURU ADRESİ

E-posta: yarisma@skb.gov.tr

www.skb.gov.tr

İrtibat: Ceren ÜNSEVER – 0535 626 63 64

EKLER:

Yarışma Başvuru Formu

Proje Afişi Şablonu